

شنبه ۲۵ مهر ۱۴۰۵ شماره ۲۷۴۹

www.TOURISMPAPER.COM

تنها روزنامه مکتوب گردشگری جهان

توریسم

گزارش

چالش

معاون دفتر گردشگری داخلی کشور درباره فعالیت‌های عمرانی در محدوده لوت شمالی گفت: درحال حاضر اطلاعات شفاف و کاملی درباره این موضوع نداریم و قطعاً تغییر غیرضروری در بستر لوت، ارزش‌های جهانی این پهنه را زیر سؤال می‌برد.

محمد جهانشاهی در گفت‌وگو با ایرنا اظهار داشت: ایراداتی به این رفتار وارد است؛ نمی‌دانیم بخش خصوصی با مجوز اقدام به عملیات عمرانی کرده یا خیر، این رفتار در عرصه جهانی توجیه‌پذیر نیست. وی افزود: براساس شنیده‌ها، جاده کشتی در نقطه‌ای در لوت شمالی در محدوده عارضه‌های شناخته‌شده‌ای مثل رود شور و گندم بریان انجام شده است، اما چون اطلاعات کاملی نداریم نمی‌توان در این خصوص اظهار نظر قطعی کرد. جهانشاهی ادامه داد: سرمایه‌گذاری در بیابان لوت به‌عنوان یک پهنه منحصربه‌فرد جهانی، نه‌تنها مورد استقبال است بلکه یک ضرورت برای توسعه اقتصادی منطقه محسوب می‌شود؛ اما این سرمایه‌گذاری نباید به بهای آسیب به ارزش‌های زمین‌شناختی و زیبایی‌شناسی تمام شود.

معاون دفتر توسعه گردشگری داخلی کشور تصریح کرد: هر اقدامی در عرصه جهانی کوبر لوت باید براساس ضوابط پرونده ثبت یونسکو باشد. متأسفانه در مورد این پروژه، ابهامات زیادی درباره نوع کاربری و مجوزهای قانونی وجود دارد. جهانشاهی در پاسخ به این پرسش که در ساختار مدیریتی بیابان لوت، چه نهادی مسئول پاسخگویی به این ابهامات است، گفت: مدیریت لوت فرآیندی کاملاً تعریف‌شده‌دارد. تصمیم‌گیری راهبری بیابان لوت، است. استانداری (به‌عنوان رئیس‌شورا)، اداره‌کل میراث‌فرهنگی، محیط‌زیست و منابع طبیعی، ارکان اصلی این شورا هستند. مسئولان محلی و مدیریت پایگاه باید پاسخ دهند که آیا این پروژه در مسیر قانونی طی شده است

میراث

چرا مزار شمس تبریزی جابه‌جا شد؟

امین عارف‌نیا، مشاور وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی و دبیر ستاد گشایش بارگاه شمس تبریزی، درباره جرایب انتقال مزار منسوب به این عارف به زیر گنبد جدید در خوی توضیح داد. او حفظ حریم میل تاریخی را دلیل احتمالی فاصله‌گرفتن گنبد از محل پیشین مزار دانست. بارگاه شمس تبریزی در شهر خوی، استان آذربایجان غربی، پس از حدود دو دهه وقفه در روند ساخت، ۱۵ مهرماه ۱۴۰۵ افتتاح شد. با تکمیل این مجموعه، مزار منسوب به شمس تبریزی که پیش‌تر در بخش دیگری از محوطه و در نزدیکی میل تاریخی شمس قرار داشت، به زیر گنبد منتقل شد.

مشاور وزیر میراث‌فرهنگی در توضیح انتقال مزار منسوب به شمس تبریزی به ایسنا گفت: برای انتقال مزار پیش‌بینی‌های لازم انجام شده بود و بر اساس طرح معماری که از قبل اجرا شده بود، گنبد شمس تبریزی در این مکان [پا فاصله از محل پیشین مزار] احداث شد. سپس مقبره با آداب و تشریفات خاصی به زیر گنبد منتقل شد و اکنون مزار شمس تبریزی در زیر این گنبد با شکوه قرار دارد.

عارف‌نیا در پاسخ به این پرسش که چرا گنبد در محل پیشین مزار ساخته نشد؟ اظهار کرد: برداشت من این است که برای

حفظ حریم میل تاریخی شمس که در انتهای این مجموعه قرار دارد، این فاصله رعایت شده است. طرح معماری به سال‌های گذشته بازمی‌گردد و عملیات عمرانی نیز پیش‌تر آغاز شده بود. مشاور وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی درباره ضرورت ساخت این مجموعه به ایسنا گفت: بر اساس اسناد تاریخی و سوابق مستند موجود، بارگاه شمس تبریزی در شهر خوی قرار دارد و مقبره منسوب به او نیز در همین مکان، با فاصله چندمتر از میل تاریخی، شناسایی شده است.

او ادامه داد: از دهه ۱۳۸۰، جمعی از فعالان فرهنگی و علاقه‌مندان به شمس تبریزی، همچنین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی وقت و سازمان میراث‌فرهنگی، موضوع آزادسازی حریم مقبره شمس تبریزی و احداث بارگاه را در دستور کار قرار دادند و حریم آزاد شد. عارف‌نیا افزود: در ادامه این روند، به همت جمعی از فعالان فرهنگی، مسابقه‌ای معماری برای طراحی بارگاه شمس تبریزی برگزار شد. طرح‌های مختلفی به این مسابقه ارائه شد و در نهایت، هیأت داوران طرح استاد نادر اردلان، از پیشکسوتان معماری ایران را انتخاب کرد.

به گفته دبیر ستاد گشایش بارگاه شمس تبریزی، احداث بنا در دهه ۱۳۹۰ آغاز شد، اما محدودیت اعتبارات عمرانی در طول سال‌ها، روند ساخت را کند کرد و تکمیل پروژه نزدیک به ۱۰ سال به طول انجامید.

او گفت: سال گذشته، در آیین بزرگداشت شمس تبریزی در خوی، نگاه‌نامه‌ای میان وزیر میراث‌فرهنگی و استاندار آذربایجان غربی برای تأمین منابع مالی لازم و تسریع در تکمیل بنا، امضا شد. پس از آن، روند احداث در ماه‌های اخیر شتاب گرفت و سرانجام در ۱۵ مهرماه ۱۴۰۵، بارگاه شمس تبریزی گشایش یافت.

شمس‌الدین محمدبن علی بن ملک‌داد تبریزی، عارف ایرانی و از چهره‌های اثرگذار در زندگی معنوی مولانا جلال‌الدین محمد بلخی بود. او حدود سال ۱۱۸۶ میلادی در تبریز متولد شد و در سال ۱۲۴۴ میلادی به قونیه رفت. سرنوشت نهایی شمس و محل دفن او از موضوعات مورد اختلاف در منابع تاریخی است و آرامگاه‌هایی در چند شهر به او منسوب شده‌اند.

بارگاه شمس تبریزی در ۱۱ مهرماه ۱۴۰۵ در فهرست میراث ملی ایران ثبت شد. این مجموعه با هدف ایجاد فضای برای فعالیت‌های فرهنگی و پژوهشی و توسعه گردشگری فرهنگی در خوی احداث شده است.

به گفته سیدرضا صالحی امیری، وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، ساخت این بارگاه، مسیر گردشگری عرفانی ایران را از شاهرود (آرامگاه شیخ خرقانی و بایزید بسطامی) تا خوی و قونیه در پیوند قرار می‌دهد.

عمره در انتظار

پرواز و ارد

هنوز تکلیف ارز و پروازها برای عمره مشخص نیست و مسئولان سازمان حج می‌گویند که منتظر تأییدهای فنی هستیم. اعزام زائران به عمره قرار بود از نیمه مهر آغاز شود اما تاکنون حتی اطلاع‌رسانی اولیه و ثبت‌نام نیز انجام نشده است.

رئیس سازمان حج و زیارت علیرضا رشیدیان می‌گوید که «گیر از ما نیست بلکه به پروازها مربوط می‌شود».

سازمان حج و زیارت از چندماه پیش اقدامات لازم برای برقراری سفرهای عمره در شهریور را آغاز کرده بود حتی هفته پیش سازمان هواپیمایی برای سعودی‌ها برنامه‌های پروازی خود را فرستاد.

مدیران سازمان حج و زیارت اعلام کردند که قراردادهای اولیه نهایی شده و تمهیدات لازم برای اسکان و تغذیه زائران نیز انجام شده است اما آغاز اعزام‌ها همچنان به «نهایی‌شدن جداول پروازی و دریافت تأییدیه‌های فنی» از مراجع ذی‌صلاح بستگی دارد.

علاوه بر مشکلات پروازی، دولت نیز تاکنون ارز زیارتی عمره را تخصیص نداده و همین امر باعث شده نرخ قطعی این سفرها هنوز مشخص نشده باشد.

با خبر. اگر این فرآیند درست طی شود و ضوابط

حفاظتی رعایت شود، می‌توانیم شاهد اتفاقات خوبی باشیم، اما در صورت قصور، مسئولیت حقوقی و

حفاظتی به‌طور مستقیم متوجه نهادهای متولی است.

وی در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر اینکه با توجه به تجربه جهانی، آیا جاده‌کشی و ساخت‌وساز

خطر تغییر غیر ضروری لوت

محمد جهانشاهی: سرمایه‌گذاری نباید به بهای آسیب به ارزش‌های زمین‌شناختی و زیبایی‌شناسی تمام شود

حفاظتی به‌طور مستقیم متوجه نهادهای متولی است.

وی در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر اینکه با توجه به تجربه جهانی، آیا جاده‌کشی و ساخت‌وساز

میراث

جواهری به نام هورالعظیم

فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حاشیه تالاب پرداخت و خواستار تسهیل فرآیند صدور مجوزهای لازم برای ایجاد مراکز و زیرساخت‌های خدمات گردشگری شد.

همچنین فعالان گردشگری حاضر در این بازدید، ضمن طرح دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود، بر ضرورت معرفی هم‌زمان جاذبه‌های طبیعی و میراث‌فرهنگی ناملموس منطقه و

برنامه‌ریزی اصولی، زمینه‌ساز اشتغال‌زایی و رونق اقتصادی پایدار در جوامع محلی باشد.
چوروند با تأکید بر رعایت ضوابط زیست‌محیطی در توسعه گردشگری این منطقه افزود: توسعه گردشگری در مناطق تالابی مستلزم رعایت دقیق ضوابط زیست‌محیطی و صیانت از منابع طبیعی است. رویکرد اداره‌کل میراث‌فرهنگی خوزستان، حمایت از

مدیرکل میراث‌فرهنگی خوزستان پس از بازدید میدانی از تالاب بین‌المللی هورالعظیم، این تالاب را یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های طبیعی و گردشگری جنوب غرب کشور دانست و بر ضرورت بهره‌برداری اصولی و پایدار از ظرفیت‌های گسترده آن تأکید کرد. محمد چوروند، ظرفیت‌ها و چالش‌های توسعه گردشگری این منطقه را بررسی کرد.

بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی برای توسعه گردشگری تأکید کردند.

چوروند مدیرکل میراث‌فرهنگی استان خوزستان نیز در حاشیه طرح دغدغه فعالان گردشگری و بخشدار میسان اعلام کرد: این بازدید با هدف شناسایی مشکلات، بررسی نیازهای زیرساختی و توسعه‌ای و فراهم‌سازی زمینه تدوین برنامه‌ای جامع برای بهره‌برداری اصولی و پایدار از ظرفیت‌های گردشگری تالاب بین‌المللی هورالعظیم انجام شد.

او گفت: تالاب بین‌المللی هورالعظیم با برخورداری از وسعت چشمگیر، تنوع زیستی کم‌نظیر، ظرفیت بسالای پررندگی‌ها و پیوند عمیق با فرهنگ و معیشت جوامع محلی، می‌تواند به قطب مهم گردشگری طبیعی در جنوب غرب کشور تبدیل شود؛ مشروط بر آنکه توسعه آن بر پایه حفاظت از محیط‌زیست و مشارکت بومیان منطقه باشد.

طرح‌هایی است که ضمن حفاظت از هویت طبیعی و زیست‌بوم منطقه، زمینه بهره‌برداری مسئولانه از ظرفیت‌های گردشگری را فراهم کنند.

مدیرکل میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خوزستان با تأکید بر ضرورت مشارکت بخش خصوصی و جوامع بومی در توسعه گردشگری منطقه تأکید کرد: ظرفیت‌های هورالعظیم تنها به جاذبه‌های طبیعی محدود نمی‌شود و تلفیق طبیعت‌گردی با معرفی فرهنگ، آداب و رسوم و سبک زندگی بومیان منطقه می‌تواند به شکل‌گیری تجربه‌ای متمایز برای گردشگران و تقویت جایگاه این تالاب در گردشگری جنوب غرب کشور کمک کند.

مطالبات جوامع محلی و فعالان گردشگری
در ادامه این بازدید، سعیدباوی بخشدار میسان، ضمن استقبال از حضور مدیرکل میراث‌فرهنگی خوزستان و به بیان دغدغه‌های جوامع محلی و

بازارهای صادراتی تبدیل شود.

او برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های بین‌المللی را فرصتی برای معرفی توانمندی هنرمندان، تولیدکنندگان و صنعتگران مالبری دانست و بر ضرورت هم‌افزایی میان دستگاه‌های اجرایی، شهرداری، اتحادیه درودگران و بخش خصوصی تأکید کرد. آزادی‌خواه مسئول بخش خصوصی، حمایت از تولیدکنندگان، استفاده از ظرفیت‌های ملی و بین‌المللی و تقویت زیرساخت‌های صادراتی را از عوامل مؤثر در توسعه این هنر – صنعت دانست و بر ضرورت تبدیل ظرفیت‌های موجود به فرصت‌های اقتصادی و اشتغال پایدار تأکید کرد.

ظرفیت جهانی مبل و منبت ملایر باید به فرصت اقتصادی تبدیل شود

بازارهای فروش، افزایش سرمایه‌گذاری و فراهم‌کردن زمینه حضور مؤثر تولیدکنندگان ملایری در بازارهای بین‌المللی را از ضرورت‌های این حوزه دانست.

نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی با اشاره به ظرفیت‌های ملایر در حوزه مبل و منبت، این هنر – صنعت را یکی از مهم‌ترین مزیت‌های اقتصادی، تولیدی و اشتغال‌آفرین شهرستان دانست و بر ضرورت حمایت همه‌جانبه از فعالان این عرصه تأکید کرد.

به گزارش ایلنا، احد آزادی‌خواه توسعه زیرساخت‌های تولید، تقویت

فرصت

نیشگون

مشکل گردشگری تهران کمبود زیرساخت نیست پراکندگی در سیاست‌گذاری است

رئیس کمیته گردشگری شورای شهر تهران گفت: مشکل اصلی گردشگری پایتخت کمبود زیرساخت نیست، بلکه پراکندگی در سیاست‌گذاری و ناشناخته ماندن ظرفیت‌های موجود برای مردم است.

سیداحمد علوی در گفت‌وگو با مهر با اشاره به پراکندگی مدیریت و سیاست‌گذاری در حوزه گردشگری پایتخت گفت: مسئله اصلی گردشگری تهران لزوماً کمبود زیرساخت نیست، بلکه مردم بسیاری از ظرفیت‌های گردشگری موجود در شهر را نمی‌شناسند و میان مجموعه‌های مختلف گردشگری، میراثی و تفریحی نیز هماهنگی و سیاست‌گذاری یکپارچه وجود ندارد.

وی با تشریح وضعیت گردشگری در شهر تهران اظهار

کرد: در بررسی‌هایی که در کمیته گردشگری و میراث‌فرهنگی ششورا انجام دادیم، به این جمع‌بندی رسیدیم که در حوزه گردشگری، میراث‌فرهنگی و حتی زیرساخت‌هایی مانند هتل‌ها، نوعی پراکندگی در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری وجود دارد. وی افزود: بسیاری از مجموعه‌های گردشگری تهران ظرفیت‌های قابل توجهی دارند، اما مردم شناخت کافی نسبت به این اماکن ندارند و نتوانسته‌اند ارتباط مناسبی با آنها برقرار کنند؛ بنابراین به اعتقاد ما مسئله اصلی فقط افزایش تعداد زیرساخت‌ها نیست، بلکه باید روی معرفی ظرفیت‌های موجود و ایجاد ارتباط میان مردم و این اماکن تمرکز کرد.

رئیس کمیته گردشگری و میراث‌فرهنگی شورای شهر تهران در پایان تأکید کرد: رویکرد ما این است که در کنار توسعه زیرساخت‌ها، موضوع معرفی ظرفیت‌های موجود، دسترسی مردم به اماکن گردشگری و ایجاد هماهنگی میان مجموعه‌های مختلف را نیز دنبال کنیم تا گردشگری تهران از حالت پراکنده خارج شده و سیاست‌گذاری منسجم‌تری پیدا کند.

شرط رونق بوم‌گردی‌ها

رئیس جامعه انجمن‌های حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی ایران از بهبود نسبی ضریب اشغال بوم‌گردی‌ها در اواخر شهریور خیر داد. یاور عبیری در گفت‌وگو با مهر گفت: ضریب اشغال اقامتگاه‌های بوم‌گردی در اواخر شهریور اندکی بهبود یافت، اما همچنان با شرایط مطلوب فاصله داریم و رونق این بخش به بهبود وضعیت سفر و شرایط کشور وابسته است.

وی اظهار کرد: در اواخر شهریورماه، ضریب اشغال اقامتگاه‌های بوم‌گردی نسبت به گذشته اندکی بهتر شد، اما همچنان این بخش نیازمند کار و برنامه‌ریزی بیشتری است.

وی افزود: وضعیت بوم‌گردی‌ها و میزان سفر مردم به شرایط کشور و وضعیت جنگ و صلح وابسته است و امیدواریم با بهبود شرایط، از وضعیت رکود فعلی خارج شویم.

برگزاری جشنواره‌ها برای جذب گردشگران به روستاها

رئیس جامعه انجمن‌های حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی ایران با اشاره به برنامه‌های این حوزه برای افزایش سفر به مناطق روستایی گفت: همکاران ما در حوزه برگزاری جشنواره‌ها تلاش می‌کنند مردم را به سمت اقامتگاه‌های بوم‌گردی و روستاها جذب کنند. عبیری ادامه داد: در کنار این اقدامات، موضوع آموزش نیز با جدیت دنبال می‌شود و برنامه‌ای برای تربیت مدرس در حوزه بوم‌گردی در حال اجراست. وی با بیان اینکه تعداد مربیان و مدرسان بوم‌گردی در کشور بسیار محدود است، گفت: تلاش داریم از هر استان دو تا سه نفر را به عنوان مدرس آموزش دهیم تا بتوانند در استان‌های خود فعالیت کنند. عبیری تأکید کرد: در شرایط فعلی تمرکز ما بیشتر بر انجام اقدامات زیرساختی است تا در آینده بتوانیم شاهد ارتقای کیفیت خدمات اقامتگاه‌های بوم‌گردی باشیم.

تلاش برای تبادل تجربه با کشورهای دیگر

رئیس جامعه انجمن‌های حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی ایران با اشاره به برنامه‌های این حوزه برای افزایش سفر به مناطق روستایی گفت: همکاران ما در حوزه برگزاری جشنواره‌ها تلاش می‌کنند مردم را به سمت اقامتگاه‌های بوم‌گردی و روستاها جذب کنند. عبیری ادامه داد: در کنار این اقدامات، موضوع آموزش نیز با جدیت دنبال می‌شود و برنامه‌ای برای تربیت مدرس در حوزه بوم‌گردی در حال اجراست. وی با بیان اینکه تعداد مربیان و مدرسان بوم‌گردی در کشور بسیار محدود است، گفت: تلاش داریم از هر استان دو تا سه نفر را به عنوان مدرس آموزش دهیم تا بتوانند در استان‌های خود فعالیت کنند. عبیری تأکید کرد: در شرایط فعلی تمرکز ما بیشتر بر انجام اقدامات زیرساختی است تا در آینده بتوانیم شاهد ارتقای کیفیت خدمات اقامتگاه‌های بوم‌گردی باشیم.

صنوف مشابه در کشورهای دیگر فراهم شود.

کاهش سفرها با افزایش هزینه پروازها

عبیری درباره وضعیت سفرهای داخلی نیز گفت: درحال حاضر سفرها به میزان قابل توجهی کاهش یافته و کمبود پرواز و افزایش هزینه بلیت هواییا از عوامل مؤثر بر این وضعیت است. وی افزود: در شهریورماه و با نزدیک‌شدن به آغاز سال تحصیلی، میزان سفرها اندکی افزایش یافت، اما در مهرماه همچنان سفرها با کاهش مواجه است. رئیس جامعه انجمن‌های حرفه‌ای اقامتگاه‌های بوم‌گردی ایران ابراز امیدواری کرد با فراهم‌شدن شرایط، سفر به استان‌های مختلف کشور رونق بگیرد و گفت: با ورود به فصل سفر استان‌های جنوبی، امیدواریم مردم سفر به این مناطق را در برنامه خود قرار دهند. عبیری با اشاره به آغاز برنامه‌های هفته گردشگری از بوشهر اظهار کرد: استان بوشهر از نظر موسیقی، فرهنگ و تنوع غذایی جاذبیت‌های بسیاری دارد و امیدواریم مردم با سفر به این استان، ظرفیت‌های فرهنگی و گردشگری آن را از نزدیک تجربه کنند.